

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från riksdagsförvaltningen
2014-05-16
Besvaras senast
2014-06-04

Till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:485 Sociala krav i upphandling kopplad till Ostlänken

Ostlänken är ett mycket viktigt samhällsbyggnadsprojekt. Utöver klimat- och miljönyttan som kommer av ökad kapacitet på järnvägen kommer den också att ge många nya arbetstillfällen i Östergötland och Södermanland. För att så många som möjligt ska få jobb inom projektet är det viktigt att myndigheter och andra berörda offentliga organisationer ställer sociala krav vid upphandling. Trafikverket kan till exempel ställa sysselsättningskrav vid upphandling kopplad till Ostlänken, som bland annat kan innebära att leverantörerna ska anlita personal som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden.

I januari i år antog Europaparlamentet nya EU-regler om upphandling och i februari antogs de av Europeiska unionens råd. Strategisk användning av offentlig upphandling som svar på samhälleliga utmaningar såsom främjande av sysselsättning är ett av de fem huvudområden som nu ska införlivas i medlemsländernas lagstiftningar.

I Anders Wijkmans utredning *Goda affärer – en strategi för hållbar offentlig upphandling* (SOU 2013:12) lyfts sociala hänsyn och miljöhänsyn fram som naturliga komponenter i upphandlingsförfarandet. Utredaren skriver vidare att offentlig upphandling, rätt använd, kan ha en viktig dimension som ”ett verktyg för att förstärka den sociala sammanhållningen i samhället”.

I utredningen konstateras att ”Storbritannien framstår som det medlemsland som är mest aktivt när det gäller att använda olika hållbarhetskrav. Fokus ligger ofta på lokal upphandling och möjligheterna att skapa ekonomisk utveckling lokalt som gynnar sociala målsättningar. Det handlar ofta om att kontraktera frivilligorganisationer eller sociala företag. I Skottland förekommer så kallade *community benefit clauses* [vilket motsvaras av social hänsyn] vid offentlig upphandling, vilka kan handla om att de kontrakterade företagen ska åta sig att, till exempel, anställa arbetslösa, vidta utbildningsinsatser eller stadsutvecklande åtgärder”.

Det finns många exempel på framgångsrika skotska upphandlingar, där ungdomar har fått lärlingsplatser och långtidsarbetslösa och funktionshindrade har fått arbete, exempelvis inom byggprojekt. Sådana krav är ännu så länge ett ganska nytt fenomen i Sverige, men blir allt vanligare. Det finns flera exempel på att myndigheter och kommuner ställt sysselsättningskrav vid upphandling

även i Sverige.

Det är viktigt att möjligheten att använda offentlig upphandling som styrmedel för att främja lokal ekonomisk utveckling och för att öka den lokala sysselsättningen, främst för dem som står långt från arbetsmarknaden, tas till vara när Ostlänken byggs. Självfallet gäller detta även för andra infrastrukturprojekt. Det är därför viktigt att Trafikverket får direktiv att ställa sociala krav som syftar till detta i sin upphandling.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Elmsäter-Svärd:

Vad avser statsrådet att göra för att sociala krav som syftar till att främja lokal ekonomisk utveckling och till att öka den lokala sysselsättningen, särskilt vad gäller personer som står långt från arbetsmarknaden, ska ställas vid upphandling kopplad till Ostlänken?

.....
Annika Lillemets (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin